

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban étvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 «

Helyben házhoz hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 «

Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 «

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 szombat utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, február 9.

Bűnbakok.

Napok óta izgatja a képviselőházat és az egész magyar közvéleményt a marosvásárhelyi választás. Vihart vihar ér a t. Házban, vezérczikket vezérczikre ontanak. Ugy látszik, az egész eset kezd immár egészen egyszerű témává alakulni. Témává a t. Házban és témává a lapokban.

Nagyon régen pihen már a Kossuth-párt; de meg kell vallani, meg is látszik rajta a pihenség. Olyan erővel és hévvel támadt, a minőt nem használt Bánffy báróval szemben sem. S éppen ez az, a mi feltűnővé teszi az esetet. Miért éppen most ez az óriási elkeseredés?

Eszembe jut erről a parlamenti viharról a mi régi kis parlamentünk: az iskola. Két párt volt nálunk is: a cipősök és a mezitlábosok pártja. Ezek haragudtak amazokra, mert nyáron is cipőben jártak, mi pedig el voltunk keseredve mezitlábos kollegáink ellen, mert hát olyan passzió is lehetett azoknak a meleg porban mezitláb futkosni előadás után, míg nekünk ez az élvezet tilos volt! Ebből épp olyan könnyen támadt köztünk is veszekedés, sőt verekedés, mint akár valami fiók-rájrátban.

Hanem mikor a tanító ur bejött, az már más volt! Egyszerre vége szakadt a hősködésnek s a két párt a vizsgáló vessző láttára egy véleményben találkozott: hogyan meneküljünk a pálcza

elő? Annyi bizonyos volt, hogy a bot sujt; csak az nem volt bizonyos, hogy kire? S ime, a legkinosabb szorongás idején boldogan villan meg mindkét párt szeme. Amott hátul, a sarokban megpillantottuk az ellenfélnél is jobban gyűlölt kollégát, egy szegény cigányt. Meg van az egyetértés. S mire a tanító ur ünnepestes szigorral ránk dörög:

— Ki csinálta ezt a port, ezt a pokoli lármát?

Mi készen vagyunk az egyhangú válaszszal:

— A cigány!

S a szegény cigány annak rendje és módja szerint elnadrágotlalt.

*

Később megtudtam, hogy a nagy emberek életében, az u. n. közeletben is van ilyen cigány; ott *bűnbak* a neve, de lényegében ugyanaz a hivatása. El kell őt nadrágotlalt két verekedő fél helyett.

Sajnos, a jelenlegi helyzet is efféle cigányfogással akar végződni, csak hogy még nem egyeztek meg a bűnbak személyében.

A Kossuth-párt, tekintettel a közeledő választásokra, a bűnbakot a főispán személyében akarja megtalálni. Hadd lássa az ország választó közönsége, hogy ők azok a rettenhetlen hősök, a kik egy főispánt kiugrattak az állásából.

A kormánypárt ezzel szemben a csendőrfőhadnagy ellen indíttatja a kemény vizsgálatot. Érti, hogy ludas a do-

logban s áldozat nélkül meg nem uszsa a kalamitást. Keres hát ő is bűnbakot s ki volna erre alkalmasabb, mint az a szerencsétlen főhadnagy, a kinek vezényszavára a gyilkos fegyverek eldördültek? A mellett ez a választókra is igen kedvező hatással lesz; látni fogják, mennyire megnemesedett a szabadelvű párt, ha már saját leghűbb csatlósai, a csendőrök ellen is erélyes vizsgálatot indít.

Akarmelyikre sujt le a büntetés, egy bizonyos: bűnbakot fog sujtani mind a két esetben.

Figyelmes szemlélő már eddig is ki lehetett annyit a dologból, hogy a csendőrfőhadnagy csak akkor vezényelt tüzet, mikor legényeit le akarták fegyverezni s e célból tényleg megtámadták. Viszont Széll Kálmán éppen tegnap jelentette ki a képviselőház ülésén, hogy ő a főispánnak a választások irányítására semmiféle utasítást nem adott s tudomása szerint a főispán saját kezdeményezéséből sem tett semmit efféle.

Ne ott tessék a bűnösöket keresni, fönt vagy mélyen alant. Itt vannak az igazi bűnösök köztünk, beszélünk, kezdet fogunk velük mindennap, barátainknak tituláljuk, vagy pedig megnagyságotlalt, meg igentisztelturamozzuk őket. Ezek azok, a kik még most sem tudnak belenyugodni abba, hogy tiszták legyenek a választások; a kik ma sem hiszik őszintének Széll Kálmán tegnap ismételt nagyhangú nyilatkozatát:

— Akarom, hogy minden választás tiszta legyen!

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Szép asszonyok.

Írta: Mányiné Prigl Olga.

Az asszony kint ült a házuk előtti kis folyosón és sütkérezett a kora tavaszi napsugárban. Lomposan, unott arccal nézte a kezeit, a szépen ápolt fehér kezeit, a miket a térdén kulcsolt össze a hanyag ülésben. Oldalt, a kis szurtos sötét konyhában élesen verte ki a kilenczet a régi módi szerkezet, a rózsás czipője vén óra. Az asszony egy kissé felnevezelt és vékony, nyújtott hangon bekiáltott a szobában foglalatoskodó ökölnyi kis szolgáló leányoknak:

— Zsófi, elkészültél-e már a dolgoddal?

— Mindjárt készen leszek nagysága, pörgött odabentről egy szapora hang. A kis kétfestő szoknya libgett jobbra-balra s két vörös, a nehéz munkába megduzzadt kéz igyekezett átnyalabolni a nagy kemény párnákat belézáradva keservesen. Mert nagy mesterség ám egy felvetni az ágyat, hogy az egyenes legyen, mint a deszka, ne essék benne gödör itt-ott s a terítő is úgy álljon rajta, mint a parancsolat, egyik vége ne álljon lejjebb, mint a másik. Olyan nagy művészet, hogy alig telik ki egy tizenhárom esztendő kis leánytól, a kire egy forint ötven krajczár van előirányozva minden hónap elsejére. Ezt rendszeren mindjárt külön is

szokta tenni Kemény ur, az árvai sóraktár kezelőtisztje, a kinek egyelőre még nem telik több ilyes czélokra. De hát meg van elégedve, — Meg vagyunk elégedve, — teszi hozzá ideges kézdörzsöléssel. Mariska páratlan asszony, nagyon szépen be tudja osztani.

Mariska pedig még mindig ott ült azon az egy ülő helyén és most már a körmeit vizsgálta. Remekszép körmei voltak. A piros vér majd keresztül tört rajtuk, hogy olyan volt mindenik ujja külön-külön, mint valami fantasztikus délszaki virág, hogy ne mondjam: mint azok a tengerben élő virágcsodák, amik hushób és vérből vannak. Akarmelyik bbakárleány drága nagy ezresekért elcsesélt volna érte a maga szögletes kezét, a min nem fogott semmiféle patikaszer, — elcsesélt volna, ha úgy lehetne. Ő talán több hasznát vehette volna.

Az asszonynak is ilyesmi juthatott az eszébe, mert kellemetlen mosolygásra huzta a száját. Majdnem elfintorult az arca, a szép, szabályos vonásai, s a két ivelt korom fekete szemöldök úgy rándult össze, mintha haragba volna egymással.

A nap is elbujt. Rongyosszélű fellegek jöttek fel délről, utóbb langyos tavaszi eső kezdett szemecskélgni. Már az asszony ruháját csapkodta, a borzas fekete haját, mely fésületlenül lógott ki a fakó kendője alól.

A kicsi szolgáló szólott ki újfent:

— Tessen bejönni nagysága, — megfázik . . .

Az asszony gépiesen kelt fel és topogni kezdett a kis köves gangon. A lábai elzsibbadtak.

Ugy állva szinte nagyobb volt a rendesnél. A lompos pongyoláján is áttetszett a karcu, formás teste, mely ruganyos volt, mint a párduczé. Majdnem meg kellett hajolnia, a hogy a kis alacsony lakásba belépett. Mindjárt utána jött az ura, Kemény ur, a sőtári hivatalnok. Vörös, alacsony emberke, de csupa jósból összerakva. Valami mondani valója lehetett, mert világos kék szemei ragyogtak s már az ajtóban elkezdte:

— Mariska . . .

Az asszony gunyos pózzal fordult vissza a tükörből, épen a haját tüzte fel.

Kemény ur egy kicsit csillapította a nagy örömet és szinte kérérlve szólott a feleségéhez:

— Valami bajod van talán?

Az asszony olyasféle mozdulatot tett, mint a hogy egyszer a színpadon látta:

— Semmi . . .

Az ura odament hozzá és igen komikus volt, a hogy felnézett reá. Az asszony elnevette magát és nevetett igen hosszan és igen különösen, hogy Kemény ur eszeveszetten szaladt ki egy kis eczetért a konyhába, más nem igen volt kéznél. Avval dörzsölgette aztán az asszonyt, a szép fehér homlokát. Mariska édes . . .

Az ökölnyi szolgáló ott tipegett körülötte:

Ha akarja, hát tegye meg. Ki viheti keresztül akaratát, ha Magyarország miniszterelnöke sem? Tessék ezeket a régi rendszer apró bajnokait rendre tanítani vagy elnémitani: a basáskodáshoz szokott hivatalfőnököket, a titokban izgató klikk-vezéreket. Ezek izgatják a népet s a zavarosban egyszerre eltűnnek. Amazok a titkos minősítvényi táblázatokkal, a személyi információkkal sarokba szorítják az alantas hivatalnokot. Egy csendőrfőhadnagy megbüntetésén az izgatók csak mulatni fognak s utóvégre egy főispán is csak egy főispán.

Gyökeres tisztításra van szükség mindenütt s ezt kell sürgetnie a magyar közvéleménynek. Négy ártatlan magyar ember kiontott vére kiált hozzánk nem bosszúért, hanem igazságért.

S az igazságot bünbakkal kifizetni — nem férfias, magyar emberhez, magyar miniszterelnökhöz, magyar képviselőkhöz méltatlan dolog.

K. A.

Geréb Béla mandátuma.

Az E—s írja a következőket:

Ma már nyilvánvaló, hogy a marosvásárhelyi I. kerületben Geréb Béla polgármester, a kormánypart jelölje megbukott volna, ha a vérengzés nem történnék.

A gaztett után Szakács Péter választói rémülten futottak szét és nem mertek leszávozni. Az asszonyok rémületükben nem eresztették el hazulról a férjeiket és a kormányparti kortések felhasználván a zűrzavart, annyi voksot szállítottak be, ahányat csak lehetett. Biztatták a kormányparti szavazókat:

— Ne féljen! A csendőrök a kormánypart embereit nem látják!

Igy aztán Szakács Péternek 160 hive nem szavazott le és Geréb Béla így győzött 8 szóval.

A marosvásárhelyiek azt a mandátumot okvetlenül petícióval támadják meg, de ma hire járt, hogy maga Geréb Béla le akar mondani róla, mert attól tart, hogy a képv-

selőházban inzultusoknak lesz kitéve, ha ott megjelenik.

Az új polgári pörrendtartás.

Plósz Sándor igazságügyminiszter befejezte és sajtó útján közzé teszi a polgári pörrendtartás törvényjavaslatát. A javaslat átdolgozása annak a tervezetnek, a melyet Plósz Sándor még mint egyetemi tanár az igazságügyi kormány megbízásából 1893-ban készített. A törvényhozás akkor a szóbeliséget a polgári pörös eljárás egyik részében, a járásbírói sommás pörökben, az 1893. XVIII. törvény-cikk megalkotásával behozta. Az újítás teljesen bevált és az igazságügyi kormány a közönségnek tesz eleget, mikor a teljes polgári pörrendtartás megalkotásával a szóbeliséget a polgári pörös eljárás egész vonalán, a törvényszéki eljárásban is be akarja hozni. A most megjelent törvényjavaslatban az igazságügyminiszter 1893. évi tervezetét alapelvei főtartásával részleteiben lényegesen átdolgozta és kiegészítette; nevezetesen fölvette abba a fizetési meghagyásos eljárást, a házassági pörökben követendő eljárást, a gyermek törvényességének megtámadása iránti, valamint a kiskorúság meghosszabbítása, a gondnokság alá helyezés és az atyai hatalom gyakorlatának megszüntetése iránti eljárást is. A javaslat 15 címre oszlik és 828 §-ból áll.

Mikó főispán lemondása.

Mikó Árpádról, Maros-Tordamegye főispánjáról az a hír terjedt el Budapesten, hogy mindjárt a marosvásárhelyi eset után táviratilag jelentette be lemondását. Nehogy azonban úgy tűnjék fel lemondása, mintha a kiküldött vizsgálat elől akarna kitérni, a vizsgálat befejeztéig megmarad állásában. Ennek tulajdonítják, hogy míg Deésy Zoltán, Maros-Tordamegye alispánja mindjárt a véres eset után Budapestre utazott és személyesen tett jelentést a belügyminiszternek: addig Mikó Árpád főispán sem föl nem ment, sem föl nem hivatott, hanem Marosvásárhelyen maradt. Azt is rebesgették, hogy Mikó Árpád mindjárt a vizsgálat megejtése után személyes elégtételt fog keresni azokért az inzultusokért, melyekben a képviselőházi viták alkalmával egyes szónokok által részesült. Lovagias afférekben tehát nem lesz hiány.

Mit akar a balkáni hármasszövetség?

Egyelőre nem ütődött nyélbe a liliputi szövetség, melylyel Montenegró, Szerbia és Bulgária fenyegették Ausztria-Magyarországot. Egyhamar nem is fog nyélbe ütődni, hanem azért jó tudomást szerezni a szövetség terveiről, melyeket hiteles szerződés- és zövegben közöl Radoszlavov szófiai ujságja, a Nova Borba. A védő- és daczszövetség szervezete elsősorban Macedóniára kancsalit s megszállja, hogy macedóniai felkelés esetén a szövetségesek hadseregükkel bevonulnak oda a törökök ellen. Bulgária igen önzetlen a szerződésben: ha őt megtámadják, nem kívánja társai segítségét.

Ausztria-Magyarországgal szemben a következő jeles ábrándokat állapították meg: Ha Ausztria és Magyarország Montenegrót vagy Szerbiát megtámadja, vagy Macedóniára vagy Albániára veti magát, kötelezik magukat a szövetségesek, hogy Bulgária 250,000, Szerbia 150,000 és Montenegró 50,000 emberrel szállnak sikra ellene. Végül a szövetségesek közösen vasutat építenek az Adriai-tengerig.

Ennyit ismerünk csak a liliputi hármasszövetség szerződéséből, de ez éppen elég, hogy — ne féljünk tőle.

ORSZÁGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, febr. 9.

A folyosóról.

Délelőtt tizenegy órakor a folyosón már tudták, hogy a marosvásárhelyi választás egyelőre le kerül a napirendről. Széll Kálmán mai kijelentése a függetlenségi pártot arra indította, hogy a bejelentett interpellációkat visszavonta.

De elhangzott a Házban Széll ajkairól:

Akarom, hogy minden választás tiszta legyen és én részemről, hivatalos jelöltet nem ismerek. Minden kerület válaszsza jelöltjét és küldje be azt a Házba, a kit bizalmával kitüntet. Ideálom, hogy a Házban oly képviselők legyenek, kiket a nép bizalma, nem pedig a pénz varázsa, vagy pedig a presszió küldött ide.

A kormánypart csendben hallgatta a miniszterelnök kijelentéseit, míg a függetlenségi párt közbe kiáltott:

— Baja lett a nagyságának . . .

Kemény ur alig tudott lelket önteni a feleségébe, maga is olyan színű volt, mint a meszelt fal. Csak csókolta, csókolta annak a szépséges nagy asszonynak a kezét, a fehér kezét, a mely hideg volt, mint a jég. Mariska édes . . .

El is felejtkezett róla, hogy a delet is elharangozták. A csöpp leány ott kerülgette a hideg tüzhelyet, s nagy titkon harapott egyet a kötője alá dugott nagy karéj kenyérből, a nővőfében lévő leányok éhségével. Kemény urral kettesben főztek aztán valamit. Az asszony nem evett belőle.

Kemény ur ijedtében el is felejtkezett a nagy ujságról. A fizetését száz forinttal javították. Ki is kalkulálta mire telik most már bővebben. A lakáspénzt is följobb emeli ötven forinttal. A másik ötven az asszonyé lesz, költőpénznek, ékszerre, szép ruhára. Mariskának igen szűken tellett, majd csak olyan szűken, mint odahaza leány korában, a hol őt olyan nagy szépséges teremtés leste mohó vágygyal a kirakatok asszony-szemét kápráztató bűbajos holmait, a mik olyan nagyon jól illettek volna reájuk. Jobban, mint a gyárigazgató sovány, fekete kis feleségére, a kinek selyemből voltak még a hálókabátjai is.

Az őt leány olykor éjtéleleg ezen álmodozott égő szemmel, s a butorok elmosódó árnyékain, kívülről a libegő gázlángok sejtelmes világában mint ezer örökös kísértette őket a szó: selyem . . . Égette a lelküket mohó szom-

juhozással, olthatatlan vágygyal, zilált, kibomlott hajuk megcsapzott a durva ágyfa végibe, a hogy oda-odaverték fejüket tehetetlen vergődésükben.

És bent, a másik szobában, két elégedett öreg ember szötte terveit: Gizellát elveszi a szabó, — derék ember, — és Mariskát talán Kemény . . .

Áhítattal ejtették ki a nevét. A kosztosok is legtöbbrre becsülték Kemény urat. A szorgalmas öregasszony ezekkel pótolgatta az ura szűkös keresetét.

És így Mariska még parthiet csinált Kemény urral.

A főváros fojtó légkörű, hazug, bűnös utcáiból szép magas fekvésű hegyi városkába vitte az ura, a mibe még szebben virult az asszony, mint a szabadba ültetett virág. Olykor maga Kemény ur is megdöbbsent: milyen nagyon szép maga Mariska! — Az asszony kacagott és úgy bánt az urával, mint egy kis gyerekekkel szokás. Kemény ur füttyörészve jött, ment a hivatalába, ragyogott otthon a kis lakás, mint egy valóságos mesevár, a mibe úgy képzelte: ők ketten alkotják a mindenséget.

És egy ősz elfujta az egészét. Csodálatosan elfujta, mint a sárga levelet a fáról. Ah jól emlékezett rá Kemény ur, a bányatanácsos ő nagysága akkortájt járt lenn náluk, s látogatásával külön, az ő szerény kis házukat is megtisztelte. Akkor változott meg az asszony. A színe is megsápadt s a haja borzasan csapzott arcába. Az ura biztatgatta csinján: de

Mariska édes . . . Eh! — vont vállat ingerülten az asszony, kinek, minek öltözzem. Hagyjon magamra, beteg vagyok.

És sóhajtozott éjszaka és verte fejét a nyoszolya széléhez, mint egykor régen.

Kemény ur alázatosan jegyezte meg olykor:

— A bányatanácsos ur ő nagysága a kezdetet csókolgatja, igen szép levelet írt hozzám . . .

Az asszony szemében sajátságos tűz lobbant föl:

— Mutasd . . .

És kilopta az ura zsebéből és napokon keresztül nézte az elegáns, hosszú betűket. Összegubbaszkodva a díván sarkában, égő szemekkel. Az alkonyat úgy lepte meg s az árnyakkal együtt nőtt a maga leike szötte ezernyi vízió, leánykori szobájuk ismerőse: a selyem. Ah! — bár várt volna, mint Csipkerózska, száz esztendeig, várt volna a királyfira, a selyememberre, a ki elvezette volna kastélyába, a hol csupa ragyogás közt élte volna le ezt a fakó életét, hol meglelt volna szépségéhez a kert . . . Valóságos önszerelennel buzogatta ujjait végig végig, arczán, a haján. Ugy álmodta, egykor valami csodának kell történni és érte jön a selyemember, a ki méltó párja lesz neki.

Kemény ur pedig csak hűségesen beszámolt vele, mire költötte azt a száz forintot. Évről évre egész kis vagyon nőtte ki magát elcsukva a vizitszoba polituros sifonérjába. Az asszony oda so nézett neki. Gyönyörű szép leveleket

segíteni óhajtják valamely hitközséget, azt a költségvetésbe kell felvenni.

Busch Dávid felvilágosításul felemlíti, hogy a Pecze rendezését még ez évben megkezdik s erre okvetlenül szükséges lesz az e célra szolgáló alap és ennek kamatai.

Dr. Kurländer Ede indítványozza, hogy az orth. izr. hitközség adóhátralékát töröljék s jövőre évi szubvenziót szavazzanak meg iskola fenntartásra a hitközségnek.

Dr. Buljovszky József nehézként találja év közben a kérelem teljesítését.

A többség dr. Várady Zsigmond indítványát fogadta el.

A sertésvásártér berendezése.

A városi számvevőség előterjeszti, hogy az új sertésvásártér berendezésére 56.529 korona és a széna piac kikövezésére 15.000 korona szükséges. Ez összeget újabb folyószámla kölcsönből fedezni a város. A visszafizetést az akkora jövedelméből teljesítik.

Komlóssy József és Ragány János ismerlették a kérdést.

Dr. Várady Zsigmond nem fogadja el a kölcsönt, mert nincs kimutatva a fedezet. Újabb kölcsönt ne vegyen fel a város, hanem ha okvetlenül szükséges a sertésvásár berendezése, ezt a 2.600.000 koronás legújabb kölcsön még meglévő részéből fedezzék.

Mihelty és Beczky Lajos ellenzik a nagy összeg megszavazását. A sertésvásártér rendezésénél csak a legszükségesebb munkákat fogantatásnak.

Ragány János azt találja, hogy nincsen kellőleg előkészítve a kérdés s ezért halaszszák későbbre ez ügyet, míg a szükséges adatokat beszerzi.

Komlóssy József kéri, hogy a helyszínen határozzák meg, hogy szükséges-e a tervezet kivitele, vagy redukálható az. A fedezetre nézve azonban már most kimondhatja a szakbizottság véleményét.

Dr. Buljovszky József polgármester azon nézetben van, hogy a város ne vegyen fel magasabb kamatra kölcsönt, mikor alacsonyabb kamatra van pénze a városnak a takarékpénztárban. *Iskolákat nem fogunk építeni, s az erre felvett összegből jut a sertésvásártér berendezésére.* A szénapiacz kikövezését halaszszák el.

Elhatározták, hogy a sertésvásártér berendezésére a szükséges összeget kölcsön veszik a város meglévő pénzéből. A közlekedési szakbizottság átvizsgálja a terveket, hogy szükséges-e az egész munkát keresztülvitele. A szénapiace kikövezésének kérdését elhalasztották.

Perné Nárczis polg. leányiskolai munkatartónő fizetését oly összegre kéri felemelni, mint a többi tanítónő fizetését.

Sternberg Lázár kérelmét a vámfizetésnek általános összegben leendő megállapítása iránt, elutasítani véleményezi a bizottság.

A Széchenyi bérlete.

Özv. Julier Vilmosné és Schüch József a Széchenyi szálloda bérletének átruházását kéri.

Bordé Ferencz előadó a kérelem teljesítését javasolja.

Komlóssy József gazdasági tanácsnok ellenzi a kérelem teljesítését, mert pár ezer forinttal többet kap érte. Ha Julierné akarja, ott hagyhatja a bérletet s akkor nyilvános árlejtésen adják ki a Széchenyit.

Rimler Károly szintén a kérelem elutasítása mellett érvel.

A többség a kérelmet elutasítani véleményezi.

Az ülést fél 6 órakor az elnök berekesztette s a még hátralévő ügyek tárgyalását kedden délután 3 órára tűzte ki.

✦ Dr. Sipos Árpád.

Nem régen beszéltem vele s ma irnom kell róla.

Életerős, nagy tudású férfi volt; s ma megdöbbenve kérdezem holtteste előtt, mit ér az életerő, a tudomány a halállal szemközt?

Büszkesége volt a jogakadémiának, bölcs vezérleírta Nagyvárad közéletének, szeretett atyja családjának; ma gyásza mind a háromnak.

Gyermekei, rokonai zokogva állanak körülötte; volt tanítványai — s ki nem volt az Nagyvárad jogászközönségéből? — lesújtva osztoznak a családot ért roppant csapásban; s egész Nagyvárad fordul imával az Egek Urához, adjon erőt a mélyen sujtott családnak a csapás elviseléséhez, melylyel meglátogatta őket.

Sipos Árpád halála egész Nagyvárad gyásza.

A katedrán élt, de nemcsak a katedrának. Tudós volt, de a mellett ember is, a ki tudományát, szakismeretét polgártársai és tanítványai javára egyaránt értékesítette.

Tanítványai egész életükben hálával fognak megemlékezni róla, a kinek vezetése alatt nem csak megtanulták, hanem meg is szerették a magyar jogtudományt. Nagyvárad történetében pedig neve örökké élni fog s a tudomány is elismeréssel fog megemlékezni kiváló munkássáról.

Nem a száraz, váz-tudománynak volt ő előadója. Megelevenedtek szavaiban a §-ok, Werbőczy és az osztrák polgári törvénykönyv, előadása — melyhez sohasem használt jegyzetet vagy könyvet — közvetlenségével, kedves ötleteivel lebilincselte a figyelmet. Neki nem voltak rossz hallgatói.

Közeli szereplését méltatni fölösleges; arra Nagyvárad történetírója lesz hivatva. Hiszen jól emlékezünk még mindnyájan arra a fényes sikerre, melyet a községi iskolák ügyében mondott beszédével elért; naponként tanui voltunk annak a lankadatlan fáradozásnak, melyet Nagyvárad közügyei körül kifejtett. S ha tavasszal kísértélva a hegyek közé, felvidulva szemléljük a mindenfelé fakadó szőlőtöskéket, vagy ha ősszel a szüretelők vig zaja Nagyvárad borászatának ismét szép jövőt ígér, eszünkbe juthat, hogy ez is Sipos Árpád érdeme.

Most akarta fáradozásának gyümölcsét látni.

Öt évvel ezelőtt elszólította mellőle a halál szerető hitvesét, kivel együtt nevelték reményeiket gyermekeikben. A fájdalomba borult atyára hárult a feladat, hogy gyermekeinek az anyát is pótolja. S ő pótolta. S mikor éppen leányát egy gondos, szerető férj erős karjaira bízta, mikor fiait is kint látná kész emberekként az élet viharában, akkor kell őket itt hagynia.

Nehéz gondolat lehet ez lelkének, nehéz sors az ittmaradottaknak. De nem vigasztalan.

Küzdve esett el, akkor érte a halál, mikor leszállva a katedráról, a közügyekkel foglalkozott. Mint meggyőződésből vallásos férfúnak nem volt oka rettegni a haláltól bármely pillanatban, családjá bánatát pedig enyhítse az általános részvét.

Főlemelkedhetik a gyászoló fő, ha az, a kiért gyászt visel, ezek szeretetének, büszkeségének volt tárgya.

Született Nagybányán, 1844-ben. Középiskoláit elvégezvén, ugyanazon jogakadémiának lett szorgalmas hallgatója, melynek mint tanár, haláláig egyik főbűszkeségét képezte. Nagyváradról Bécsbe ment tanulmányai folytatása végett, honnan visszatérve Budapesten 1867-ben jogtudorrá avatták s ugyanakkor az ügyvédi vizsgát is letévén, egyúttal ügyvédi oklevelet nyert. Ezután hazajött Nagyváradra s itt 1868-ban lapot alapított »Nagyvárad Lapok« címén, a Deák-párt támogatására. Két évig működött a hírlapirodalom terén. 1870. év januárjában a kassai jogakadémiához tanárrá neveztetett ki, de már három évi működés után 1873. máj. 6-án saját kérelmére a helybeli kath. jogakadémiához helyezték át, hol mint nyilvános rendes tanár haláláig lankadatlan buzgalommal működött.

Sohasem mulasztott el egy alkalmat sem nagy és alapos tudománya szélesbitésére. Számos tanulmányutja közben beutazta Ausztriát, Németországot, Svájcot és Franciaországot.

Mint tanár az osztrák- és magyar magánjogot, speciálkollégium gyanánt pedig kedvezményt, a bányajogot adta elő. Joggal és tulusz nélkül nevezhetjük őt a legjobb magyar bányajogásznak. Működése e téren rendkívüli fontosságú, s országszerte híres. Mikor a magyar bányatörvényt kodifikálni akarták, a tervezet átvizsgálására őt kérte föl az igazságügy-miniszter s az ő véleménye és kifogásainak tekintetbe vételével dolgozták át a törvényjavaslatot. Irt is egy munkát a bányatörvényjavaslatról, szintugy a szénbányászat joga s a földbirtok közti viszonyról. A magyar magánjog terén is fontos tevékenységet fejtett ki, házassági vagyongyökönk átalakulásáról, valamint a törvénytelen gyermekek visszkereseti jogáról feltűnést keltő munkákat irt. A nagy őt kötetes Magyar magánjogba több kitűnő fejezetet irt. Megjelent még »A visszkereseti jogról a nemzetközi váltójogban« című műve, azonfelül a Jogtudományi Közlönyben számos terjedelmesebb tanulmánya.

Halála előzményeiről már megemlékezünk tegnapi számunkban: a bibornoktól kijövet agyszélhűdés érte, összeesett s azóta haldoklott tegnap este háromnegyed 7-ig. Ott voltak körülötte családja tagjai, az orvosok, sőt a bibornok is meglátogatta a nagy beteget, a kinél percről-percra bizonyosabb lett, hogy a katasztrófa kikerülhetetlen.

Baja lassankint tüdővízenyőbe ment át. A végtagok estefelől kezdtek kihűlni, hörgése is csendesebb lett s háromnegyed 7-kor megváltotta a halál szenvedéseitől. Halála perczéig nem tért magához.

Orvosai, Mayer László és Baróthy Ákos éppen kevéssel azelőtt hagyták el s így a körülállókon konstatalhatták a halál beállását.

A csapás hatása leirhatatlan; a körülálló családtagok zokogva borultak a halottra s pár perczig senki sem tudott szólani.

Aztán intézkedtek, hogy a holttest a püspöki palotából a család lakására szállíttassék.

UJDONSAGOK.

TAJÉKOZTATO.

- Febr. 12. A pénzügyi szakbizottság ülése a városházán d. u. 3 órakor.
 Febr. 14. Városi közgyűlés d. u. 3 órakor.
 Február 17. A Bihar megyei Kereskedelmi Ipar- és Terményhitelbank közgyűlése.
 Február 17. A Gazdasági- és Iparbank közgyűlése.
 Febr. 20. Bizottsági ülés a belényesi kórház ügyében a vármegyeházán d. e. 10 órakor.
 Február 24. A nagyvárad takarékpénztár közgyűlése.
 Márc. 22., 23., 26. és 27. Fősorozás a tüzoltó őrtanyán.

* A váradai községi iskolák államosítása.

Nagyvárad városa évenként óriási összeget fizet az iskolák fentartására, pedig alig van megfelelő iskolahelyisége helyen-helyen, azt is bérben bírja a város. Mint értesülünk, Nagyvárad város polgármestere tárgyalásokat folytat a nagyváradai községi iskolák államosítása iránt. A pénzügyi szakbizottság tegnapi ülésén dr. *Bulyovszky* József polgármester akként nyilatkozott, hogy a városi tanács a tárgyalások folytán az iskolák építésének kérdését levette a napirendről. Azt hisszük, hogy az iskolák építésére minden körülmények között szükség lesz, mert az állam csak megfelelő iskolaépületekkel veszi át az iskolákat. Valószínűleg korai az öröm, hogy az iskolaépületekre szánt összeg a város pénztárában marad.

* **A harmadik egyetem.** Szeged város a harmadik egyetem dolgában küldöttséget mentesztett *Wlassics* miniszterhez, mely ma tisztelgett nála a képviselőházban. — *Fálffy* polgármester beszédére a miniszter azt felelte, hogy a kérdés most nem aktuális, nem is angazsálhatja magát egy várossal szemben se, annál kevésbé, mert a finansziális viszony nem engedi, hogy 1902. előtt valamit tegyen. Kifejezi különben rokonszenvét Szeged városa iránt.

* **Felfordult bérkocsi.** Tegnap este 6 óra tájban kellemetlen baleset történt a Széchenyi téren. Dr. *Kornstein* Lajos orvos hajtatott egy egyfogatu üveges kocsiban. A Ritoók-ház előtt a kocsi felborult. A járó-kezők mentették ki veszélyes helyzetéből dr. Kornsteint. Szerencsére komolyabb baj nem történt.

* **Trombita láрма a Fő-utcán.** A honvédeknek nagyon sürgős lehet a trombitálás be-tanulása. Ezt a gyakorlatot a Városligeten szokták végezni; de most, hogy az eső hóval együtt szállingózik, nem mehetnek a szabadba. Igen, de a tanulást úgy látszik nem nélkülözhetik, mert másképp nem csapnának odahaza oly skandalosus lármát és harsogást. A parancsnokság lehetne olyan kimélettel a polgárság iránt, hogy ezt az idegessé tevő kürtölést a város közepén beszüntetné. Annál is inkább, mert ilyen kürt gyakorlat még ez ideig nem volt divatban benn — a városban.

* A hétről.

A Reichsrath ugyancsak kiabál. Még *nem rekedt be.*

— No, majd *berekesztik.*

*

— Nem alkalmatlan önnek ha *rágyujtok?*

— Kérem! Ön nagyon *udvarias!* Csak tessék!

— Azért, mert ha alkalmatlan, — hát *menjen más fülkébe.*

*

— Ej, be alacsony ez a tenorista!

— Sebaj! Annál magasabbra mászik a hang-létrán.

*

— *Tisza Pista:* (álarca alatt) Én vagyok az ideális hazafi; aki lemondta az összes közigazdasági tevékenységéről . . .

Szell Kálmán: *Ismertek szép maszok.*
(*Kakas Márton.*)

* **Felülfizetések a karácsonyfára.** A biharmegyei és nagyváradai Erzsébet leányárvaház karácsonyfájára a következő adományok folytak be:

Vinkler József 20 kor., Schiefner Ede 4 kor., 10 liter bab, 10 liter kása, Radnay Farkas 7 kor., Steinberger Ferencz 10 kor., 5 üveg bor és oszonna, Fetser Antal 10 kor., dr. Bognár István 10 kor., Grócz Béla 10 kor., Kádár János 2 koszoru füge, czukedi, narancs és alma, Kiss Károly 1 doboz czukorka, 20 narancs, szentjánoskenyér, 1 véka dió, Müller Salamon karácsonyfára habsütemény, Hersch-

mann Fülöpné czukorkák és habsütemények, Lévy Zsigmond 15 koszoru füge, Vinkler Jozefin 3 kiló szappan, 4 liter bab, 4 liter kása, hagyma, 1 zsák burgonya, dr. Fraknoi Vilmos 20 kor., özv. Grunwald Henrikné 1 husvágó, 6 db. vasedény, 6 üveg befőtt, 35 narancs, Anlauf Jánosné 2 kor., özv. Ember Emánuelné 2 kor., Papp Györgyné 2 kor., Papp Jánosné 1 kor., Virányi Győző 1 kor., Molnár Istvánné 1 kor., Szabó Sándor 1 kor., Berger Dániel 4 kor., Zettel Gyuláné 1 kor., id. Moskovits Mórné 3 kor., Farkas Smetka Erzsébet 2 kor., Smetka György 2 kor., Schmidt Béláné 1 korona, Roszkopné 1 k. 50 fill., Kádár Gyuláné 1 korona, Sauberer Károlyné 1 kor., Szabó Gáborné 2 kor., Stankovits Gyuláné 1 kor., Horváth lelkész 1 kor., N. N. 1 kor., Geiszberg Emma 10 kor., Arany Sándorné 1 kor., N. N. 2 kor., Páll Gáborné 2 kor., Cs. M. L. 1 kor., N. N. 3 kor., Sz. J. 2 kor., N. N. K. 1 kor., M. A. 2 kor., Sal Istvánné 2 kor., Török Lászlóné 2 kor., Emilia Cserneszky 2 kor., Olvashatlan 4 kor., Imrikné 1 kor., I. L. 1 kor., Papp György 2 korona.

(Vége köv.)

* **A révi háziipar fejlesztése.** Rév község magyar lakosságának jó része ősidők óta agyag háziipart folytat, de ezt nem fejlesztették, hanem most is csak olyan kezdetlegesen készítették a vizes edényeket. A nagyváradai kamara és *Hollóssy* Gyula községi jegyző buzgólkodására valószínűleg nagyobb lendületet vesz ezen háziipar fejlesztése, ami megmenti a község szegény lakosságát apusztulástól. Ujabban kőedényeket csináltak igen sikerült kivitelben. Azonban megrendelő kellene, aki munkát adna a szegény népek.

* **Halálozás.** Részvétel vettük a következő gyászjelentést: Boross Jánosné szül. Füzessy Julia férjével, özv. Bancsa Dánielné szül. Füzessy Róza, ugyiszintén számos rokonok nevében mély fájdalommal tudatják szeretett jó édesanyjuk, illetve anyós özv. *Szilágyi* Sándorné szül. Szilágyi Erzsébetnek f. hó 9-én, d. u. 3 órakor, életének 65-ik évében hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát. A megboldogult drága halott földi maradványai f. hó 11. d. u. 2 órakor fognak a Fekete Sas épületéből az ev. ref. egyház szertartása szerint a várad-olaszi-i temetőben örök nyugalomra tetetni. Mely végtisztességtételre az elhunyt rokonai és barátai tisztelettel meghívattak. Nagyvárad, 1901. február 9. Aldás és béke poraira!

* **Felültetett kereskedők.** Most farsangban sok minden bolondot kigondolnak az emberek . . . különösen a kik erre ráérnek.

A mult napokban beállit egyik előkelő főutcai divatárú kereskedésbe 2 fiatal ember és így szólunk: — N. N. (előkelő állami hivatalnok) felkért bennünket, hogy szóljunk be, miszerint legyenek szivesek holnap reggel nyolcz órára a lakására kráglitak és mancsottákat vinni.

— Kérem ássan!

A fiatalok vonulnak tovább és egy ékszerüzletbe térnek be.

— N. N. ur felkért, hogy legyen szives holnap reggel 8 órára arany óralánczokat vinni hozzá, választás végett!

— Kérem ássan, hisz rendes kundschaft!

Innen egy szabó üzletbe mennek.

— Legyen szives holnap N. N. urhoz 8 órakor reggel elmenni; egy öltözet ruhát akar csináltatni.

— Kérem. Elmegyünk okvetlen!

És még sok másfelé mentek a mint az másnap reggel kitünt . . .

N. N. ur épen hivatalba készült, midőn beállit hozzá a szabó.

— Eljöttem nagyságos ur!

— Minek?

— Hisz hivadni tetszett!

— En? Sohse hivattam én!

— Csodálatos, pedig még meg is mondták, hogy ruhát méltóztatik csináltatni.

— En nem!

Ujabb kopogás.

Jön az ékszerész.

— Hát maga mit keres?

— Elhoztam a lánczokat, nagyságos ur. Mondhatom szépek.

— Hát csak vigye vissza, mert én nem rendeltem . . . Biztosan valami bosszantó tréfa lesz az egész.

Kopogás megint s jön be a divatárú.

— Elhoztam a mancsottákat!

Az előkelő állami hivatalnok kezdett kijönni a sodrából.

Kopognak s belép egy czipész, utána egy czukrász inas süteményekkel, utána egy fűszeres inas fajddal és fázánnyal, utána egy könyvkereskedő legény hozván a »Természettudományi társulat évkönyve« cz. művet.

N. N. várt egy darabig míg megszűnt a népvándorlás és így szólt.

— Uraim! Mi kölesönösen be vagyunk esapva! Önöket az én róvásomra valaki felültette.

— Biztosan az a két fiatal ember! orditák kórusban.

— Na akkor menjenek és hagyjanak nekem békét.

A kereskedők azóta órszemekkel figyelik a fiatal embereket.

Igazságszolgáltatás.

Megszűnt csőd. A nagyvárad kir. törvénytörvényesék a *Sichert* Ede nagyvárad kereskedő czég ellen nyitott csődöt megszüntette.

IPARÜGY.

Iparosok figyelmébe.

A polgármesteri hivataltól nyert megbízás folytán tisztelettel értesitem az ipartestület kebeléhez tartozó iparos polgárokat, hogy a város tulajdonát képező lovassági és tűzérési három katonai laktanyában az apróbb javítások teljesítése és az épületek felügyeletére egy *kőműves*, egy *lakatos* és egy *asztalos* iparos nyerhet alkalmazást; — kik ezen állásokra pályázni óhajtanak, a feltételekről felvilágosítást nyerhetnek az ipartestület hivatalában, a hivatalos órák alatt.

A *kosárháló* iparos polgárokat tisztelettel értesitem, hogy a kosárszállítmányokra jövőben használandó *kosárfedel mintáját* az ipartestület hivatalában megtekinthetik, e mennyiben csak ilyen fedetű kosarak fognak a postai feladásnál — kifogás nélkül — elfogadtatni.

Nagyvárad, 1901. február 10.

Bertsey György,
ipartestületi elnök.

SZINHAZ.

HETI MŰSOR.

Vasárnap: (d. u. Böregér.
(este: Boccaccio.
Hétfő: Vájlunk el!
Kedd: Nebánts virág.

A Bölcső. A Nemzeti Színház idej nagy szenzációjára, a *Bölcső* bemutatójára lázasán készül a színház drámai személyzete. A legközelebbi napokban megérkezik Paulayné Adorján Berta, ki a darab női főszerepét fogja játszani, hogy a próbákon személyesen vegyen részt. A Bölcső minden valószínűség szerint még a jövő két folyamán bemutatóra kerülhet, ha a Nemzeti Színház műsora nem foglalja le Paulayné, ki a jövő héten Rákosi Jenő hatalmas drámájában *Endre és Johannában* is föl fog lépni a Szigligeti-színházban.

Vájlunk el! A nagy Bisson egyik legszellemesebb vigjátéka a *Vájlunk el!* hétfőn kerül színre. A vigjáték főszerepeit Batizfalvy Gizella, Benkő Jolán, Balla, Péterdy, Nyáray játsszák.

A mai előadások. Ma vasárnap a szon két nagy sikert aratott operettje kerül előadásra. *Délután a Bőregért*, Strauss dallamos, kedves művét adják a régi ismert szereposztásban, *este* pedig a nemrégiben felújított *Boccaccio* jut a közönség elé. A czimszerepet ezuttal Örley Flóra játssa.

A Nebánts virág reprice. Az édes zenéjü, bájos Nebánts virágot, eleveníti föl kedden az operett-személyzet. A szinpadí próbák Pintér vezetése alatt napról-napra folynak a darabból. A Nebánts virág főszerepei Forrai Ferike, Nyáray, Benkő Jolán és Szilágyi közt osztlanak meg.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 118.

Idénybérl. 116 sz.

Nagyváradon, vasárnap, 1901. febr. 10-én

délután 3 óraker, fél helyárrakkal

BŐREGÉRT.

Operette.

Este 7 óraker, rendes helyárrakkal

Boccaccio.

Operette.

S Z E M É L Y E K :

Giovanni Boccaccio	— —	Örley Flóra
Pietro, palermoi herczeg	— —	Pintér Imre
Scaldza, borbély	— —	Szilágyi Dezső
Beatrice, neje	— —	Székely Anna
Lotteringi, kádár	— —	Perényi József
Izabella, neje	— —	Lányi Edith
Lambertuccio, szatócs	— —	Nyáray Antal
Petronella, neje	— —	Erdei Berta
Fiametta, mostoha leányok	— —	Forrai Ferike
Egy ismeretlen	— —	Gáthy Kálmán
Major Domus,	— —	Bognár János
Egy könyvárus	— —	Madas Pista

HELYÁRAK: Nagypáholy 7 frt. Földszinti és első emeleti páholy 6 frt. Másodemeleti páholy 4 forint. Zsolye 1 frt 50 kr. Körzék 1 frt 20 kr. Támlászek 1 frt. Erkélyülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr. oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártzék 30 kr. Földszinti állóhely 50 kr., diák és katonajegy 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy szinlap 10 kr.

Jegyek előre válthatók d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás fél 7, vásár- és ünnepnapokon este 6 óraker.

Kezdeté 7 óraker, vége 10 óraker.

A holnapi előadásra jegyek előre válthatók d. u. 3 órától 5-ig a rendes nappali pénztárnál.

Holnap hétfőn, február 11-én

Váljunk el.

Vigjáték.

MULATSAG.

FARSANGI NAPTÁR.

Február 10. A nagyváradí nyomdászok tánczestélye a Sasban.
Február 10. A munkás betegsegélyző egyesület mulatsága a Zöldfában.
Febr. 10. V. Velencei földművelők körének tánczestélye.
Február 16. Tiszti estély a Ker. Csarnokban.
Febr. 16. Kath. Legényegylet bálja a Sasban.
Febr. 17. Tüzoltó bál a Sasban.

A nyomdászok tánczestélye. Egy napra eláll a munka, a máskor lázas tevékenységet csend, nyugalom váltja fel a nyomdákban. De azért derék nyomdászaink most sem pihennek, csupán tevékenységük színtere változott.

Amint máskor a munkában, ma a mulatozásban serénykednek. Egy vig estét csinálnak, hogy jól mulassanak s kellemes szórakozást nyujtsanak a nagy közönségnek. Mert a nagyváradí könyvnyomdászok mai tánczestélyén bizonyára nagy számmal lesz jelen a közönség s ezáltal nemcsak egy kellemes, pompás estét nyer, hanem jótékonytságot is gyakorol, mivel a ma esti nyomdász bál tiszta jövedelmét a nyomdászok könyvtára javára fordítják. Belépti díj 2 korona.

Postások bálja. A nagyváradí postaltisztek és szolgák, segélyegyletük javára fényesen sikerült mulatságot rendeztek tegnap este a »Zöldfa« nagytermében. Kitűnő hangulatban, a reggeli órákig maradt együtt a társaság. Igen sokan vettek részt a mulatságon az előkelő postafőtisztek közül is. A hölgyek között díszes tánczrendeket osztottak ki.

REGÉNY-CSARNOK.

S i b i l l a .

Irtá: Adalbert Károly.

Németből fordította: Lubinszky Anna.

25.

A férfi, választott menyasszonyával Isten előtt állva, szívből fogadta:

— Mára Istennel kötök egyezséget, mert nem állhatok fenn szerelmemben nélküle; Ő velem akarom szerelmemet megszentelni most és mindörökké. — Segítsen ég felé vinni az örök Istenhez!

Eksztázis bármily kedves nem sokáig tart. Gondolatai visszatértek a földre; ijedve kérdé:

— De Sibilla kedvesem, tudod-e mit teszel?

— Nem Joachim. Hogy tudnám! Nem tudok semmit csak azt hogy azon naptól fogva, midőn elöször; — másodsor kimentettél a hullámokból s most ujra tied vagyok. Mindég elmerülnek nélküled. Tudom nem élhetnék, szegény, elhagyott vagyok, a föld nem biztos lábam alatt, az ég nem kék fejem felett, ha Joachim oldalán nem vagyok. Sohasem tudtam volna meg mennyire vágyódtam utánad, mennyit sirtam hosszu éjeken. De most nappal van — maradjon örökre így!

— Még valamit kell mondanom, mielőtt szav. d venném.

Sibilla elhalványult.

— Nem akarsz így Joachim, milyen vagyok. Másra legyek?

Tekintet, csók, szavak ellenkezőt bizonyítottak.

— De majd te nem akarsz?

Elmesélte a figyelmes leánynak saját történetét, a mennyire nagy apja szavaiból ismerte, az öregnek művészi pályájáról ígéréthez hiven hallgatott.

— Ah! semmi más? mondá megnyugodva. Mit elmeséltél, körülbelül tudtam, habár sohasem mondta el. Nagyapának és hegedtjének szük lett. otthonok, vándoroltak, mig a kis Sibilla is hozzájuk csatlakozott s a szabadság megszűnt.

Itt zöld erdősegekben otthont találtak. Te és én gyermeke voltunk. Sokszor mondta, ugy szeret téged mint sajátját. Ha megkértél volna tőle, nem mondott volna nemet. De te Joachim meg vagy-e elégedve a hontalannal, kinek sem kereszt levele, de még csak valódi neve sincs — semmije, semmije, csak hozzád való mély szerelme?

Ha sikerülne rokonaidat feltalálni, mit megkísérlek, gazdag előkelő ember lenne férjed.

Sibilla hangosan nevetett.

— Ha Joachim menyasszonya lehetek, más-hoz férjhez menni? Akkor nem hordozna bennünket ugyanaz a földteke.

Nagy volt Nikolas és Gertrud meglepetése, midőn az ifju pár a boldogságtól ragyogva a szobába lépett a szülők áldását kérve frigyökre.

Wiebecke asszony félig kérdve, félig megijedve mondá:

— Már most gyermekek?

Mindnyájan tiszta szívből megáldták. Az új kötelék semmit sem változtatott, talán Sibillát mint Joachim menyasszonyát még jobban szerették.

Pár boldogan eltöltött nap után Falk Joachim áthajózott Norvégiába, hogy gazdasági tudományát nagybátja birtokán értékesítse.

KILENCZEDIK FEJEZET.

Tíz éve már, mióta Leuenbach templom kriptájának ajtója kinyílt magába fogadva Sylla-Mysing asszony koporsóját csendes nyugalomra. Pár hete, ismét a család egy gyermekét helyezték belé. Sylla-Mysing Örsolya anyja oldalán nyugszik, egyesülve apjával, ki után egész életében vágyódott. Nem kérdezik szép volt-e vagy csunya, életpályáján boldog-e vagy boldogtalan, mindegy. Istenben nyugszik.

Seegard kastélyának három levelű lóheréjéből csak egy él Unica a büszke Juel-Winding grófné, ki azon elhatározással távozott, hogy boldog, nagyon boldog lesz, mert akarja. Lesz alkalmunk megkérdezni, hogy akarata teljesült-e?

Seegard kastély a birtokkal együtt más kezekbe került, mely a hasznát a kellemes elő helyezve, mindent elpusztulni hagyott, mi ezelőtt díszes volt.

Az azelőtt gondosan ápolt, most elhanyagolt kertben csak egy rózsaszó virult éppen a ház előtt. Teljes pompájában diszlett.

A rózsaszó lehajló ágai alatt fiatal nagyon szép nő állt környezetét gondolkozva vizsgálta.

Harmat cseppek csillogtak a vadul tenyésző virágokon. A reggeli nap a lakóház vak ablakait bearanyozta. Az erkélyt, az épület hajdani díszét, néhány ingó oszlop tartotta. De klematisz és futórózsa borítá az egész falát, mely még pusztulásában is festői volt.

Tekintete a házról ama hely felé fordult, hol évek előtt tiszta tó terület el, melyen hatyuk uszkáltak, s most a burgonyaföld volt.

— Unica! — Te és én! suttogja ajka fájdalmas mosolylyal, tekintetét a fehér rózsára vetve.

De ezzel vége bús gondolatainak. Elhagyja álláspontját, tekintet nélkül csinos cipőjére a harmatos fűvön át a hid felé, onnan az erdőbe tartott.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

Az agrárizmus érdekében.

Budapest, febr. 9. (Saj. tud. táv.) Józshahelyen hir szerint gróf *Zselénszky* Róbert is fel akar lépni képviselőnek. Azért akar képviselő lenni, hogy a képviselőházban az agrár eszmék érdekében nagyobb akciót fejtsen ki.

Egy válópör adatai.

Bécs, február 9. (Saj. tud. táv.) *Taafe* grófné válópöre miatt egész sereg új per van keletkezőben. A lapok ugyanis közölték a válókereset teljes szövegét s ezért ügyvédje ezen lapok ellen pert indított.

A búr háboru.

London, február 9. A hivatalos lap Roberst lordnak 1900. február 6-tól november 15-ig terjedő harcztéri táviratait közli. E táviratokban Roberts jelenti, hogy megérkezésekor nem talált szervezett szállítási szolgálatot. Ennek szervezése volt neki és Kitchener-nek első gondja. Buller február 6-án azt táviratozta, hogy a Ladysmith fölszabadítására való előnyomulás 3000 emberbe fog kerülni, a siker pedig kétséges. Roberst azt válaszolta, hogy Ladysmithet föl kell menteni, ha bele is kerül 80000 emberbe. Február 9-án azt táviratozta Buller, hogy a művelet segédcapatok nélkül nem hajt-

ható végre. Egyes angol különítmények fogságba esésére vonatkozólag azt mondja Buller, hogy ilyen szerencsétlenségek lehetősége előre volt látható, mert Pretória bevétele előtt lehetetlen volt a vasutat elegendő számú haderővel megszállani a nélkül, hogy a derékhat elönyömlését gyöngítették volna. Az utolsó távirat azt mondja, hogy bármily nagy volt is a harcra küldött haderő, a tőle kívánt földakra mégis gyöngye volt. Végre több számadatot sorol föl a jelentés, a melyek a hadműveletek területének nagy kiterjedését bizonyítják. A meghódított bűrok esküszegését a jelentés főleg annak tulajdonítja, hogy az angol csapatok nem védték meg őket, a kur parancsnokok pedig nyomást gyakoroltak rájuk.

Pálmai és Küry.

Budapest, febr. 9. (Saját tud. táv.) A M. Sz. szerint Küry Klárát április hó elsejétől a bécsi An der Wienszínházhoz szerződötték. Pálmai Ilkát pedig 3 hónapra a budapesti Népszínházhoz szerződötték.

Vecsera báróné halála.

Budapest, febr. 9. (Saj. tud. táv.) Planitz ismert német író Berlinben kiadta a szomorú nevezetességű Vecsera báróné emlékiratait, a melyből minden kétséget kizáró módon tűnik ki s a báróné levele és a család tagjai által ellenjegyzett jegyzőkönyvek is bizonyítják, hogy Vecsera báróné nem gyilkosság áldozata, hanem revolverrel önkézüleg vett véget életének.

»Aki olyan búcsulevelet ír, mint ő, az nem durva lelkű nő, aki késsel rohan a kedvesére» — mondja kritikájában az író. Érdekes, hogy az emlékiratok Rudolfnak a bárónéval volt bensőbb viszonyát meg nem levőknek akarják feltüntetni.

Milán király betegsége.

Bécs, febr. 9. (Saj. tud. táv.) Sándor szerb király ide fog érkezni, hogy súlyos beleg atyját meglátogassa. Milán igen erős tüdőgyulladásban szenved. Király Ö Felsége ma meglátogatta a súlyos betegét.

Krivány a bírók előtt.

Arad, febr. 9. (Saját tud. táv.) A kir. törvényszék folytatta Krivány tárgyalását s a tanúk kihallgatását. Kriváynak nem volt semmire észrevétele, ép oly közönyt hallgatta az egyes tanúk előadását, mint tegnap, azonban sokkal megtörtebb, mint az előző napokban. Délig a védő és a szakértő vitalkozásával telt el az idő.

Miletics temetése.

Ujvidék, febr. 9 (Saját tud. táv.) Miletics temetésekor nagy botrány történt. A temetés alkalmából a városházára kitélték a szerb nemzeti lobogót. Ez a vakmerőség a magyar lakosság körében rendkívül izgatottságot keltett. Többen felkeresték a főispánt és követelték a szerb lobogó eltávolítását a városházáról.

A főispán távirati uton jelentette a botrányos esetet Széll Kálmán belügyminiszternek s utasítást kért arra nézve, hogy levétesse-e a szerb lobogót? Csakhamar megérkezett a belügyminiszter

válasza, hogy a kitűzött szerb lobogó ott hagyandó. A miniszter ezen intézkedésétől vérszemet kaptak a tulzók s felbuzdulásukban a szónokok a temetésen izgattak a magyar nemzet ellen s a legszemérmellenebbül, a legnyiltabban gyalázták Magyarországot. A rendőrség tényleg türe ezeket a botrányokat.

KOZGAZDASAG.

Gazdasági szakelőadók a megyében. A biharvármegyei gazdasági egyesület mint az előző években, úgy a folyó évben is a kisgazdák oktatása céljából a vármegye különböző községeiben népszerű, szakelőadásokat rendez. Szombaton, azaz folyó hó 9-én, Berekböszörményben tartatott meg az előadások egyike, melyen Weingärtner Andor, a biharvármegyei gazdasági egyesület tevékeny titkára és Alexander Lajos m. kir. állatorvos működtek közre.

A község háza nagyterme és a mellékhelyiségek, a folyosók az érdeklődő gazdák nagy tömegével teltek meg, úgy hogy az ajtókat nyitva kellett tartani, hogy mindenki lehetőleg hallhasson valamit az előadottakból.

A járás derék és tevékeny főszolgabírója Ercsey Dezső, Fleischer Miksa és Manó, az ev. ref. egyház lelkésze és az értelmiség java, teljes számban részt vettek az érdekes előadáson, melynek folytán Weingärtner Andor a gazdasági munkás cselédségélpénztárakról kimerítő és magas színvonalon álló, kiválólag gyakorlati irányú értekezést tartott, melynek befejezése után még élénk eszmecsere fejlődött a jelenlevők között — e fontos ügy gyakorlati kivitele körül.

Alexander a lótenyésztésről tartott szabad előadást, mely az arab és angol ló történelmének ismertetése után — e lófajták a hazai lótenyésztésre gyakorolt behatásával, a hazai lóanyag ismertetésével és a lótenyésztés emelése, javítása érdekében a kistenyésztők részéről való teendőkről kimerítő megemlékezés volt.

A nagy számban összegyűlt gazdákra mind a két előadás kedvező benyomást tett, melynek egy a jelenlevő főszolgabíró, s a község jegyzője ékes szavakban adtak kifejezést.

Előadás után a gazdasági egyesület kiküldöttéi Fleischer Miksa szívesen látott vendégei voltak.

Forgalmi kimutatás 1901. évi február hó 5-ről. Tiszta buza körülbelül 140 hltr, kétszeres buza 40 hltr, rozs 70 hltr, árpa 30 hkl, zab 60 hltr, tengeri 120 hltr, burgonya 80 hltr. Lásbas jószágok: Hizott sertés mintegy 100 drb, félhizott 160, sovány 70, süldő 280, malac: 190, hizott marha —, jármás ökör 137, fejős tehén 112, borjú 73, bivaly —, juh és kecske 75, ló 87.

Marha ártáblázat 1901. február hó 5-ről Egy pár első rendű jármás ökör 620—660, egy pár másodrendű jármás ökör 450—570, egy pár harmadrendű jármás ökör 260—445, 1 drb fejős tehén 100—240, 1 drb vágó ökör 250 kgr. 160—230, 1 drb vágó tehén 150 kgr. 110—170, 2 drb. veres borjú 26—46, 1 drb. fél éves borjú 34—48, 1 drb egy éves borjú 46—70, két éves borjú 66—130, 1 drb hizott sertés 78—134, 3 pár fél éves 32—36, 1 pár egy éves sertés, 38—58, 1 pár két éves sertés 68—140, 1 drb igás ló 100—200, 1 pár ökörből 40—52, 1 pár tehénből 28—36, 1 pár borjuból 10—20, 1 pár lóból 10—20.

Reich Jenő és Társa

Tőzsde jelentése.

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —

Értéktőzsde.

Budapest, február 9.

Oszták hitel	—	—	—	—	—	670 50
Magyar hitel	—	—	—	—	—	678 50
Allamvasut	—	—	—	—	—	669.—
Rimamurányi	—	—	—	—	—	468.—
Magyar jelzálog	—	—	—	—	—	438.—
Salgótarjáni	—	—	—	—	—	—
Wagon-kölcsön	—	—	—	—	—	—

Határidők.

Budapest, február 9.

Buza októberre	—	—	—	—	—	7.66
Buza áprilisra	—	—	—	—	—	7.46
Tengeri	—	—	—	—	—	5.23
Rozs ápr.	—	—	—	—	—	7.32
Zab ápr.	—	—	—	—	—	6.22
Káposzta, repecze, aug.	—	—	—	—	—	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1901. február 9-én.

Magyar aranyjárdék 4%	—	—	—	—	—	117.75
Magyar koronajárdék	—	—	—	—	—	93.75
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4,10%	—	—	—	—	—	119.—
Magyarvasuti kölcsön ezüstben 2,10%	—	—	—	—	—	100.50
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	—	—	—	—	—	121.—
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	—	—	—	—	—	92.50
Italmérségi jog megváltási kötvény	—	—	—	—	—	99.30
Horvát-szlavónföldtehermentesítési kötvény	—	—	—	—	—	93.50
Magyar nyereséj-sorsjegy-kölcsön	—	—	—	—	—	166.—
Tiszasszabályozás és szegedi sorsjegyek kölcsön	—	—	—	—	—	141.50
Oszták járdék papírban	—	—	—	—	—	98.15
Oszták járdék ezüstben	—	—	—	—	—	98.15
Oszták járdék aranyban	—	—	—	—	—	117.75
Oszták korona járdék	—	—	—	—	—	98.25
Oszták államsorsjegyek	—	—	—	—	—	186.10
Oszták magyar bank részvény	—	—	—	—	—	16.85
Magyar hitelbank részvény	—	—	—	—	—	668.—
Oszták hitelintézet részvény	—	—	—	—	—	671.50
Párisi vista	—	—	—	—	—	95.60
20 frankos arany (Napoleon d'or)	—	—	—	—	—	19.14
Németbirodalmi márka	—	—	—	—	—	117.45
London vista	—	—	—	—	—	240.60
20 márkás arany	—	—	—	—	—	28.52

SZERKESZTOI POSTA.

Ev. ref. dalestély rendezősége. Nagybőjti táncmulatságokról elvből nem közlünk sem előzetes jelentést, sem referádát. Elég hosszú a farsang a mulatságra.

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

NYILTÉR.

A Polgári takaré- és segély-szövetkezet

folyó év elején nyitotta meg

VI-ik évtársulatát,

melybe résztvenni óhajtok

folyó év április 1-ig mulasztási illeték nélkül vétetnek föl.

Az évtársulat 3 évi időtartamra szól. Mindenki tetszés szerint jegyezhet üzletrészeket. Egy üzletrészre hetenként 20 fillér fizetendő. A befizetések hetenként kétszer, u. m.

*hétfőn d. u. . . . 3-5 óráig
csütörtökön d. u. 3-5*

teljesíthetők.

Tagjainak adott kölcsönök után 6%-os kamatot szed.

A most felszámolt 3-ik évtársulatnál minden 20 filléres üzletrész után 2. kor. 56. fill. osztalék lett kifizetve.

A szövetkezetnek ez idő szerint több mint 2300 tagja van 45000-en felüli üzletrésszel.

Jelentkezők mindennap felvétetnek a szövetkezet üzlethelyiségében (Kossuth Lajos-utca 4-ik szám.)

A Richter-féle
Horgony-Pain-Expeller
Liniment Capsici comp.

egy régi kipróbált házi szer, a mely már több mint 30 év óta megbízható bedorzó és alkalmazzák köszvénynek, csúszlónak és meghúléseknél. Súlyosabb utazatok miatt bevételekor mindig figyelemmel legyünk a „Horgony” vedjére és a „Richter” cégjegyzésére. 80 f. 1 k. 40 f. és 2 k. árban ugyiszólvan minden gyógyszertárban kapható. Főraktár: Török József gyógyszerésznél Buda-pesten.

Richter F. Ad. és társa,
csász. és kir. udvari szállítók,
Rudolstadt.

Meghívás

a **Biharmegyei Kereskedelmi-, Ipar- és Terményhitelbank** 1901. évi február hó 17. napján d. e. 11 órakor

saját üzleti helyiségben tartandó

XXXII. rendes közgyűlésére.

A közgyűlés napirendje:

1. Az igazgatóság jelentése az 1900. évi üzletéről és a mérlegről, zárszámadásokra, osztalék és tartalék alapra vonatkozó indítványai.
2. A felügyelő-bizottság jelentése az igazgatóságnál készített számadásokról és mérlegről, valamint a nyereség felosztása iránti indítványainak megvizsgálásáról.
3. Az előző tárgyak és az igazgatóság és felügyelő-bizottságtól kért felmentvény tárgyában határozat hozatal.
4. Az igazgatóság jelentése a nyugdíjalap állásáról.
5. A választmány 8 rendes és 1 pótagjának választása.

Nagyvárad, 1901. január 29.

Az igazgatóság.

Azok a t. részvényesek, kik a közgyűlésen részt venni kívánnak, felkéretnek, hogy az alapszabályok 12. §-a értelmében a közgyűlés napját megelőzőleg egy hónappal nevékre irt részvényeiket a le nem járt szelvényekkel legkésőbb a közgyűlést megelőzőleg 3 nappal a bank pénztáránál letenni sziveskedjenek. A zárszámadások és az erre vonatkozó felügyelő-bizottsági jelentés 1901. évi február hó 8-ik napjától a társulat helyiségében megtekinthetők, sőt a zárszámadások tervezetét a részvényesek kívánatára, a bank nyomtatott példányban előre megküldi.

Saját termésü

ménesi és gyoroki uj és ó boraimat nagyvárad pinczémbe át szállítván, a mai naptól fogva

Ujsor 878. szám alatti lakásomon
literes palaczkokra fejtve,
palaczkonként is kaphatók.

Az üvegenkénti ár 50 krajczár és 1 frt 10 krajczár között váltakozik a borok minősége s fajtája szerint, mely árba a fogyasztási adó, valamint a palaczk ára is be van tudva.

Az ép állapotban visszahozott tiszta palaczkért, azok minősége szerint, 8-13 krajczárt vissza adok.

MOLNÁR LAJOS,

Ujsor 878. szám.

Óra-, ékszer- és látszer-raktár,

Szt. László-tér, Fekete Sas szálloda épület.

Tisztelt vevőimet és a n. é. közönséget értesíteni óhajtom, hogy eddigi, — évek hosszu során át fennálló Kossuth-utcai üzletem — Szt.-László-tér Fekete Sas szálloda épületébe a volt Huzella M. féle helyiségbe helyeztem át.

Ez alkalommal raktárom ugy mindenféle zseb és fali órákkal, valamint arany-, ezüst és drágakő ékszerekkel, china ezüst áruval és látszerészeti cikkekkel tetemesen megnagyobbítottam, ugy, hogy minden igénynek megfelelhessenek.

Látszerészeti cikkeimre szakszerű gondot fordítottam, hogy csakis tiszta csiszolásu kristály üvegekkel szolgálhassak; különös figyelemmel lévén arra, hogy operált szemekhez is megfelelő választékom legyen. Tekintettel az iskolai ifjuság szükségleteire raktáron vannak microscopok, nagyító lencsék, phantascopok stb.

Jóhírű műhelyemben a munkák szigoruan saját felügyeletem és vezetésem mellett készülnek s ugy a javított, mint az eladott órák jólljárásáért szavatosságot vállalom.

Támaszkodva szakértelmem s szolid üzletelvmre, az irántam eddig tanusított jóakaratu pártfogásra, bizvást reményelem, hogy nagyobb arányu vállalatomnál leend alkalmam a szives pártfogást továbbra is kiérdemelni, miért is a n. é. közönség minél számosabb látogatását kéri

kiváló tisztelettel

SZILÁGYI GÉZA,
műorás-, ékszerész és látszerész.
Szt. László-tér, Fekete Sas szálloda épület.

KRUGSTEIN IZIDOR UTÓDA

Telefon 67. sz.

ROSENBERG IZSÓ

Telefon 67. sz.

a »Beocsini Czemntgyári Unio« képviselője,
Nagyvárad, Kossuth Lajos-utca.

Ajánlja: Beocsini, román és portland cément, erdélyi gipsz, valódi aszfalt fedéllemez, elszigetelő lemezek és elszigetelő anyagok, carbolineum, tinctoral, stuccatur-nádfonat, kőagyagcsövek, cémentlapok, betoncsövek, keramit, disztégla, fedél-cserép, karstmárvány, továbbá kitünő amerikai petróleum, elsőrendü gépolajok, gépszir és kocsi-kenős raktárát.

Vállal: Aszfaltozásokat valódi természetes aszfalttal. Nedves falak szárazzá tételét aszfalttal. Szagtalan aszfalt fedéllemezeli vagy Kátrány köfedéllemezeli mindenemü tetőfedés és Facement-fedést.

A NAGYVÁRADI GAZDASÁGI ÉS IPARBANK

1900. évi

ZÁRSZÁMADÁSA.

VAGYON.

MÉRLEG-SZÁMLA.

TEHER.

	korona		fill.			korona		fill.	
Pénztári készlet			74112	53	Részvénytőke			300000	—
Ércpénzek			1439	25	Tartalék-alap*			185000	—
Ingatlanok			164000	—	Külön tartalék-alap			20000	—
Váltótárca* 5586 drb.			2841214	02	Ingatl. értékcsökkenési tart.-alapja**			5000	—
Jelzálog-kölcsönök			513876	14	Nyugdíj-alap***			29400	—
Előleg-kölcsönök értékpapírokra .	117102	—			Betétek és tőkésített kamatai . .			3918112	99
Zálogházi-kölcsönök	204523	03	321625	03	Visszleszámitolás			654960	48
Adósok folyó-számlán			793627	70	Fel nem vett osztalék 1899. évről .			144	—
Értékpapírokkal vagy jelzálogi biz-					1901. évet illető előre beszedett ka-				
tosítékkal fedezve					matok			30933	79
Értékpapírok, azok függő kamatai			501027	50	Hátralékos tőkekamatadó			7293	49
és szelvények					Különféle hitelezők			9569	45
Különféle adósok			14669	52	Nyeresség áthozat a múlt évről .	3126	65		
Összes felszerelések leírás után .			5000	—	Ez idei tiszta nyereség	67050	84	70177	49
			5230591	69				5230591	69

* Ebből 707727 korona jelzálogilag biztosítva.

* Ez idei javadalmazással 200000 korona.
** „ „ „ 8000 „
*** „ „ „ 35000 „

TARTOZIK.

NYERESÉG- és VESZTESÉG-SZÁMLA.

KÖVETEL.

Kamatok.	korona		fill.			korona		fill.	
Betétek és visszleszámitolás után .			194668	12	Nyeresség áthozat múlt évről . .			3126	65
Tisztifizetések, irodabér napibiztosi					Kamatok:				
díjak, könyv és nyomtatványok,			33265	95	Leszámitolt váltók, folyó-számlák,				
perköltések és kezelési költségek					jelzálog-előleg és zálogkölcsönök				
Zálogházi és váltóüzleti költségek			7014	11	után			309221	—
u. m. tiszti fizetések, irodabérek,					Értékpapírok utáni kamat (adómen-				
könyv és nyomtatványok			30733	19	tes)			23412	81
Tőkekamatadó és egyéb adók . . .					Ingatlanok utáni jövedelem (már				
Értékpapírok árfolyam különbözete			12339	20	megadóztatva)			10693	33
és egyéb leírások					Leirt követelésekből befolyt . . .			517	—
Nyeresség áthozat múlt évről . .	3126	65			Részvényátírási díjak			90	11
Ez idei tiszta nyereség	67050	84	70177	49	Jutalékok			1137	16
			348198	06				348198	06

Ternyei Antal,
vezérigazgató.

Nagyvárad, 1900. évi december 31-én.

Bogdán Jenő,
főkönyvvezető.

AZ IGAZGATÓSÁG:

Deutsch K. I.,
Kunz Gusztáv,Beöthy László,
elnök.Rádl Ödön,
Sipos Orbán.

Tisztelt közgyűlés!

Van szerencsénk jelenteni, hogy törvényszabta kötelességünknek megfelelően, a lefolyt évben beható vizsgálat alá vettük egy a pénztárt, mint a váltó-tárca, jelzálog-, előleg- és zálog-kölcsönöket, folyószámla fedezeteket, betéteket, a váltó üzletet és az intézet üzleti körének minden ágazatát és mindannyiszor az ügyvezetést és könyvelést, valamint az év végével felvett leltárt kifogástalan rendben találtuk.

Az év végével lezárt zárszámadásokat, hasonlóképpen tüzetes

vizsgálat alá vettük és azoknak minden egyes tételét az illető fő- és segédkönyvekkel egybehangzóan találtuk. Ennélfogva csatlakozunk az igazgatóságnak a 70.177 korona 49 fillért tevő nyereség felosztására vonatkozó javaslatához és azt a tisztelt közgyűlésnek elfogadásra ajánljuk.

Végül kérjük, hogy ugy az igazgatóság, mint a felügyelő-bizottság részére a felmentvényt megadni sziveskedjék.

Nagyvárad, 1901. január 27.

A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:

Géczy Lajos,
Mezey Mihály.Cziffra Gerő,
elnök.Rimler Károly,
Ullmann Félix.

